

**LOPPUPUHEENVUORO
MOSKOVAN KUVERNEMENTIN
UJESTIEN, VOLOSTIEN JA KYLIEN
TOIMEENPANEVIEN KOMITEOIDEN
PUHEENJOHTAJIEN NEUVOTTELUKOKOUKSESSA
LOKAKUUN 15 pnä 1920**

Toverit! Minun täytyy rajoittua lyhyeen loppulausuntoon, sillä jo kokouksen alussa näkyi, että ollaan melko halukkaita, perin halukkaita läksyttämään keskusvaltaa. Olisi tietysti hyödyllistä ja katsoin velvollisuudekseni kuunnella kaikki, mitä täällä puhuttiin valtaa ja sen politiikkaa vastaan. Ja minusta tuntuu, ettei keskustelua olisi pitänyt lopettaa. (H u d a h d u k s i a: „Oikein!”) Mutta huomautuksianne kuunnellessani minua ihmetytti, että teitte selviä ja tarkkoja ehdotuksia niin vähän. Tasavaltamme ulko- ja sisäpoliittista tilannetta koskevista kysymyksistä teitä nähtävästi kiinnostaa enemmän sisäinen tilanne. Ja se on oikein. Mutta te unohtatte, toverit, että se riippuu ulkopoliittisesta tilanteesta, ja siksi katsoin velvollisuudekseni puhua siitä, miten ja miksi Puolan sota saattoi meidän vastatusten maailman imperialismin kanssa, miten se johti meidät rauhaan, miten ja miksi tämä rauha ei ole luotettava, mitä pitää tehdä, että se olisi luotettava, ja uskon, että käsiteltyänne kaikki muut kysymykset, esitettyänne kaikki kysymykset kiihkoilematta ette kuitenkaan ala tässä kysymyksessä jäljitellä sen sadun sankareita, joista eräs puhuja mainitsi. Olen varma, ettette suo nautintoa ilvekselle, joka odottaa sotaa pukin ja pässin välillä ahmaistakseen ne suuhunsa. Iskekööt pä pukki ja pässi vastakkain kuinka kovasti hyvänsä, niin ilvekselle emme suo tuota nautintoa. (S u o s i o n o s o i t u k s i a j a h u u d a h d u k s i a: „Oikein!” „Oikein sanottu!”) Toverit! Joskin täällä niin usein ilmeni äärimmäistä tyytymättömyyttä ja kärsimättömyyttä, niin me kaikki ymmärrämme, että kokouksenpitomuotona on ennen

kaikkea sananvapaus. Mutta tässä kokouksessa te rikoitte tuota muotoa vastaan, siksi että talonpoikain enemmistö tuntee omakohtaisesti varsin voimakkaasti maaseudulla muodostuneen tilanteen äärimmäisen vaikeuden. Talonpoikain enemmistö tietää karvaasta kokemuksestaan, mitä on nälkä, vilu ja yletön verotus. (Suosionosoituksia ja huudahduksia: „Oikein!”) Juuri tästä useimmat puhujat moittivat ennen kaikkea sekä suoraan että välillisesti keskusvaltaa. Ja tuntui, etivät toverit halunneet kuunnella puheita edes loppuun, jos heistä näytti siltä, ettei niissä vastata tähän kipeään kysymykseen. Ja eräs puhujista, en muista kuka, sanoi, että hänen nähdäkseen minä „kartoin” tätä kysymystä. Mielestäni tuo syytös on perusteeton.

Neuvostotasavallan tilanne on hyvin vaikea, mikä seikka pakottikin meidät solmimaan kiireesti rauhan ennen talvisotaa. Meidät pakotti kiirehtimään rauhan solmimista se, että halusimme välttyä talvisodalta ja käsitimme, että on parempi saada huonompi raja, s.o. saada pienempi osa Valko-Venäjältä ja mahdollisuus vapauttaa porvariston ikeen alaisuudesta pienempi määrä valkovenäläisiä talonpoikia, kuin saattaa Venäjän talonpojat uusiin raskaisiin koettelemuksiin, uuteen talvisotaan. Sellaiset olivat syyt. Tiedätte, että tämänvuotinen kato on pahentanut talonpoikain hädänalaista asemaa. Mutta eivät kaikki käsitä, kuinka se vaikeuttaa sisäpoliittista tilannetta. Ajattelen, että te kaikki selvitätte täydellisesti verotuskysymyksen. Saatte myös kuulla, mitä sanoo elintarvikepolitiikan edustaja, minä puolestani haluan vain viitata ja kiinnittää huomiotanne siihen, kuinka läheisesti sisäpoliittinen tilanne kytkeytyy ulkopoliittiseen. Tarkastelkaamme esimerkiksi vaikkapa Puolustusneuvostomme ja Kansankomissaarien Neuvostomme istuntoja. Näissä istunnoissa joudumme ratkaisemaan jopa sellaisia kysymyksiä, jotka koskevat erinäisiä junia, ikivanhoille venäläisille kuvernementeille säädettyjä viljanluovutusmääriä — viljanluovutusvelvollisuutta, joka on usein tavattoman raskas. Pari kolme viikkoa sitten Kansankomissaarien Neuvostossa oli kokous, jossa keskusteltiin siitä, että keskuksen säätämät viljanluovutusmäärät ovat tavattoman suuret, ja kokous päätti pienentää niitä. Mutta minkä seutujen laskuun se voidaan tehdä? Siihen on vain yksi vastaus — viljarikkaampien reuna-

alueiden, nimittäin Siperian ja Kubanin laskuun, ryhtymällä samalla valmistelutöihin viljan saamiseksi Ukrainasta. Me saamme viljaa Siperiasta, saamme sitä Kubanilta, mutta emme voi saada Ukrainasta, siksi kun siellä riehuu sota ja Punaisen Armeijan täytyy taistella rosvojoukkoja vastaan, joita siellä on kihisemällä. Me joudumme päättämään miltei joka junasta. Näemme, minkälaiseksi tämä kokous on muodostunut. Mikä tyytymättömyys, miten kiihkeitä vastalausehuudahduksia; mutta me ymmärrämme, mistä se johtuu. Ymmärrämme, että jokainen täällä kiivasteleva on kovin huolissaan, sillä karjalle ei ole rehua ja karjaa tuhoutuu, verotus on yletöntä, ja suotta toveri täällä sanoi, että nämä vastalausehuudahdukset ovat meille uutta. Mehän tiedämme maaseudulta saamiemme sähkeiden ja selostusten perusteella, että karjaa tuhoutuu suuren rehunpuutteen vuoksi, ja me kaikki käsitämme tilanteen vaikeuden. Ja tiedämme myös, miten siitä voidaan päästä. Tässä ei ole muuta ulospääsyä kuin Siperia, Kubani ja Ukraina.

Siperiasta meidän täytyi siirtää joukkoja Wrangelin rintamalle, ja Puolustusneuvostossa oli 2—3 hyvin raskasta istuntoa, joihin saapui tovereita vaatimaan erikoisten viljajunien lakkauttamista. Ja ratkaisimme kysymyksen mitä ankarimpien kiistojen ja tinkimisten jälkeen siten, että vähensimme jonkin verran elintarvikejunien määrää. Mutta haluamme kuulla painavampia ja vakavampia huomautuksia. Tiedämme, kuinka paljon valitellaan ja huudetaan siitä, että taloudet köyhtyvät. Juuri siksi jopa tämäkin aselepo, joka alkaa 18 päivänä, ja jopa siitäkin huolimatta, että puolalaisilla on oikeus kieltäytyä siitä 48 tuntia aikaisemmin, tietää meille lepoa ja helpotusta, ja Siperiasta ja Kubanilta saapuu sentään lähiviikkoina viljajunia enemmän. Hätä ja kato ovat niin suuria, että kaikki tuo helpottaa tilannetta tietysti vain vähäisen. Tietenkään ei pidä pettää itseään ja sanoa, että se tekee lopun kaikista vaikeuksista ja tekee mahdolliseksi lakkauttaa luovutusvelvollisuuden.

Sitä en voi sanoa enkä sano. Esittäkää selvästi mielitekne ja sanokaa konkreettisesti, kuinka tulee huojentaa yletöntä verotusta, ja työläisten ja talonpoikain hallitus suhtautuu sellaiseen ehdotukseen äärimmäisen huomaavaisesti, sillä pitää etsiä keinoja, joiden avulla voidaan helpottaa tavattoman vaikeaa tilannetta. Ukrainassa on viljaa

yhtä paljon ja ehkä enemmänkin kuin Kubanilla, mutta tähän saakka Ukrainasta ei ole voitu saada juuri mitään niistä 600 miljoonasta puudasta, jotka oli suunniteltu hankittavaksi luovutusvelvollisuuden pohjalla ja jotka olisivat voineet turvata ja nostaa jaloilleen koko teollisuuden. Ukraina pitää mielestämme jättää pois laskuista: emme saa Ukrainasta ainoatakaan puutaa, sillä siellä toimivat rosvojoukot ja sota Wrangelia vastaan pakottaa sanomaan: emme voi mennä takuuseen, saammeko Ukrainasta yhtään puutaa. Sellainen on tilanne, jonka vuoksi koko huomio kiinnitetään Puolan ja Wrangelin rintamiin teidän ymmärrettävästä kärsimättömyydestänne ja täysin oikeutetusta kiihtymyksestänne huolimatta. Siksipä, kun toveri sanoi: „Me emme ole auttamista vastaan, mutta avun pitää käsitteäksemme olla vapaaehtoista”, vastasimme: ryhtykää auttamaan rintamaa!

Tämän lyhyen huomautuksen päätteeksi palautan mieleenne sen, mistä puhuin selostukseni lopussa: Neuvostovalta on järjestänyt tällaisia työläisten ja talonpoikain kokouksia joka kerta, kun Neuvostovallan on ollut vaikea selviytyä tilanteesta — niin Denikinin aikoihin, kun hän oli Orelissa, kuin Judenitshinkin aikoihin, kun hän oli 5 virtan päässä Pietarista ja kun tilanne näytti suorastaan toivottomalta eikä vain vaikealta, kun tilanne oli sata kertaa vaikeampi kuin nykyään ja Neuvostovalta selviytyi siitä siten, ettei se kaunistellut tuota tilannetta. Juuri siksi sanonkin, ettei Wrangelin nopea murskaaminen riipu keskusvallan päätöksestä, vaan siitä, kuinka eri paikkakuntien edustajat, ilmaistuaan kaiken tyytymättömyytensä, käytyään läpi taistelun, jota keskuselimissä työskentelevä toveri nimitti pukkien ja pässien taisteluksi — tämä on välttämätöntä —, kuinka he, esitettyään kaikki vaatimuksensa, syytöksensä ja moitteensa, suhtautuvat kysymykseen, pitääkö heillä itsellä olla vapaus päättää keskusvallan päätöksestä huolimatta. Tässä asiassa emme voi lainkaan käskää, se riippuu siitä, kuinka te itse päätätte, kun siirrytte käsittelemään asiaintilaa, luovutusvelvollisuutta, verotusta, Wrangelia y.m., — kaikki riippuu teistä. Kuunnelkaa jokaista, esittäkää moitteenne, läksyttäkää meitä vielä kymmenen kertaa lujemmin — teillä on siihen oikeus, se on velvollisuutenne. Olette saapuneet tänne ilmaistaksenne suoraan ja jyrkästi mielipiteenne, ja kun olette sen tehneet,

niin ajatelkaa rauhallisesti, mitä haluatte antaa ja tehdä, jotta suoriuduttaisiin Wrangelista nopeammin; arvelen, että tässä kysymyksessä pääsemme sellaiseen yksimielisyyteen, ettei — toistan ja lopetan — ilves missään tapauksessa hyödy mitään meidän kiistoistamme, kinasteluistamme ja syytöksistämme. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

Julkaistu v. 1920 kirjassa:

„Moskovan työläisten, talonpoikain ja puna-armeijalaisten edustajain Neuvoston täysistunnon pikakirjoituspöytäkirjat“

Julkaistaan kirjan tekstiin mukaan
